Gazar byriin proletaarnar, negedegtii!

aarta 27
1934
72 (1133)
EDE-YDE KOTO
tersojuuziin, 19.

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) Namiin Bur-Mongoliin MK, BMASSRiin TGK ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

ilgada beledkel tasaldakiin ajuulda

gelder kolkoozniguud udaarniguudiin resdyyblikiin ;aar kural eeriingee kedelmeriiigi dyyrgebe. Ene zeblesen ekin tyryyçiin gol çukala asuudal bolbol tarilga tukai bolno.

kooziin pooli deere kedelze jabasan keden zuun uud bol kabariin tarilgiin kampaaniiigi kaişan geze ngergeke tukai ergen jikeer zeblen kelcebe.

kural deere BK(b) Namiin Zyyn-Sibiir kizaariin iiin sekritaar nek. Raazumov kabariin tarilga, maliin ba Buriaad Mongoliin kolkoozniguudiin yyrge tu-otar çukala udkatai iledkel kelebe.

ai respyyblike dotoroo kabariin tarilgada beledkeke ri odoo kyrter muugaar jabaza baina. Tarilgiin bele olçukala yyrge bolko yresenii foondo baiguulka te-menee kyiter kolo dyyree edii begeed, nileed olon ijoonuud bol tarilgadaa kereglegdeke yreseniigee ; beledkesen ygei.

se ygei aadla juu tariza, kaişan geze tarilgiin tese rgeke geiçeb? Manai nam ba tyyniigi udaridagça taalin bol gerendee tariaa tuşaaka ujalgaa dyyrgesenii icedkeke kojordoki çukala yyrge bolbol tarilgiin foondo baiguulka kereg men bolno geze keden dorkoi sonoroor zaaza baisan bolboç enyyniigi ma-iki aimag, somonii ba kolkooziin ketelberiilegçed oo edii kebertei.

ilgiin yreseer dutamag rajooon, somon, kolkoozuud seniingee cutuugi cuiui gyicyylke tukai jamar kem-, dotoriin arga zyilnyydiigi kerzerge elsyylze bainab n muu ba zarim gazarta ogto ygei şakuu baina. Ka-ed olon kolkoozuud bol kulaagiin agitaacada orzo es yrese egtene beze" geze busadiin tedberide nai-ua. Ene yzeltei jaabaç teseze bolko ygei karin kair temecel jabuulka keregtei.

k. Raazumov manai ende, udaarniguudiin kuralda e' aikomuudiin sekritaarnartai tarilgiin asuudal tukai iigi kiisen baina. Tyyn deerees bailcasan M-Şiberiin n, Tarbagatain, Kabaanskiin, Kiaagtiin, Koriiin aiko-sekritaarnuudiin kiisen iledkel medeenyyd deerees yzekedee tedeneriin negeniiç yresenii foondiigi gyi-edii baina.

kees baitagai odoo baiguulagdaad baisan yresenii çanarani aikabtar muu keden olon kolkoozuudiin agaad baisan yreseni sain çanartai tariaagaar erke-gegdeke josotoi baisan aadla menee kyiter tyyn tu-; keregceene ygei.

elbel: Selengiin aimag dotoroo kamta 5500 ceentnir tariaan selgegdeke baisan aadla negeç ceentnir sel-edii. Yresenii çanarani aikabtar muu. Kabaanskiin 2500 ceentnir tariaa selgegdeke josotoi baisan aadla ere 160 ceentnir selgegdeed baina.

ynees gadna yresenii tariaanii yrezeliigi şalgan yze-ial menee kyrter kiigee edii kolkoozuud mozodon baitagai Koriiin aimag bykii deeree yreseniigee ta-lgaza yzee edii baisan. Men tyynçelen yresenii ta-eejereer ceberleke kuurai koroor ceberleke g.m. emzee jabuulganuud menee kyrter buzagai sulaar aina. Ede bygede dutuu dunda baidal bol caaşadaa eseşegyi.

Raauzmov bol ene ziliin niuurta nege gaagaas 10-12 ees dooşo bişe urgaca tariaa olko ba nege azalta ed-kilograamaas baga bişe tariaa kubaaka geze byke biiriin ba tyyn dotoroo manai Buriaad Mongol resp-n kolkoozniguudiin emene zailaşagyi çukala yyrge baina şuu.

yyrgiini gyicedkekiin tula kamagiin tyryyn juu, kere-ekede tus tarilgada ton sainaar ba kezee kezeenees eer beledkeke keretgei baisan. uçar iimede aimag,som-ooz byken ene uçariigi saitar oilgaza tarilgiin beled-olşoviig josoor kandaza eris kubilalta kiike keregtei.

riin tarilgiin beledkdliin ba tyyn igi engergeke yjede olkoozniguudaas ekilen kizaariin rojoonii kedelmeriçed eesed deeree daalgagdasan baga jikeç kedelmeriiin en byken jikeken kariuucalgataibdi geze meedke joso-e neker Raaznmov kelsen baina, geke zuura tiime kari-i bol manai ende ton baga baika begeed, tere bol la beledkeliin muu jabaza baisanii yndesen şaltagaan-negen men, bolno.

riin tarilgiin muu jabaza baisanii basa nege şaltagaan tarilgiin beledkel tukai olon niitede oliguulka kedel-gto jabuulagdana ygei. Namiin aikoomuud, kedee yynyyd bol niitede oilguulka kedelmeriiigi ogto ene ygei.

o kabar byri ertiin tarilga kiike teleblelgetei bainamdi, ukala kemzee bol menee ton şine kereg bolko tula somon kolkooznuudiin ketelberilegçed bol byri ertiin gi kaişan geze kiike jamar gazarta kedii kirede tukai todorkoi sainaair medeke josotoi baisan aadla deere enyyn tukai keregskeee ygei yzel garça baina.

engergegdesen aikamiin sekritaarnariin zebleen enyyn tukai negeç sekritaar todorkoi kariuu egçe ygei. Ene bol işyyri- tei baidal men.

ebiin kariuucalgagyi, calgar nobço,kaikaramzagyi.eeree ede naidaka bolon tarilgiini beledkeliigi gederge tataza niudargaçuudiin sabotaazatai temecekegyi oportuniis kair gamgyeieer temeceke keregtei.

ee, udaarniguudiin kuralda jireed nutag nutagtaa bu-kolkoozniguud-udaarnuguud bol tarilgiin beledkeliin dundiigi jabuud dundaa usadkaza, tarilgada erkim beledkeke ştyyrmiigi şuud jabuulka beze bata naida-

V

ODORIIN TEMDEGLEL

MAARTIIN 25 NII YDEŞE KURALIIN ECESLELIIN ZASEDAANI

Ene ydeşe kolkooznig—udaarniguudiin 3-dugaar kuraliin ecesleliin zasidaani bol nek. Raazumoviin iledkel tuşaa yge kelelge yrgelzelee.

Jike olon teleelegçed yge kelesen ba teden yge kelesen neked bol gol ankaralaa kabariin tarilga ba amalazal kojorto kanduulan kelene. Kabariin tarilgiigi caanatka bol 15 konogsoo engergeke, çanariigi erkim sainaar kinaza jireke urgacaas gaa byrees adag 10 ceentnir kuriaaka, malazalaa sain azallaza 1934 oncoo aduu maliin too tolcgoigi eris olosoruulka egeel ede zorilgonuud bol kolkooznig—udaa niguudiin kelesen ygenyydiin gol udka nairuulga bolzo orono.

Ene ydeşiin zasidaani deere Çite mozmn kolkooznig—udaarniguudiin negedygeer kuralaas teleelegçed jireze manai B—M-respyyblikiigi kabariin tariigigi erkim sainaar engergeke ba malazaligi debzyylkiin talaar socialiis menicee uriza kooronodoo meriiceenii doogovor batalsan baina.

Basa kolkooznig-udaarniguudiin 3-dugaar kuralda eesedun amzaltauud tukai raaportalkaar Deede Ydiin Meelikomissaariin udaarna barilgaas teleelegçed jiresen. Tus teleelegçeciin zygees udaarnig nek. Leşviis gegçiin yge kelekeni:

·Manai udaarna barilga bol nam ba zasagiin gazariin ketelteleer ba socialiis menicee, udaarnigçalgiin yndesen deere aikabtar jike nyyd amzaltanuudiigi dabaza çadasan baina Manai barilga deere Jepnkinii, Paavloviin, Somsonvaagiin, Gapconviin. Volkooviin ba bişed ubaarna brigaadanuud olon begeed, teden azaliin byteeciigi sara byride 140%aas dooşo bişe gyicedkedeg baina.

Barilga deeree kamta 143 udaarniguudtaibdi ulaan tugtai 3 brigaadanuud baina. Manda komsomooliin TK bol nege duugaradag kiino—aparaad ilgeesen. Biden 1934 onii aavgusta negende zavoodaa cem dyyrgeze kedelmerideni uruulkaar zorilgo tabiza socialiis meniicee ba udaarnigçalgiigi byri erşimtei ergedkeze, erkim zuramaa byri bekizyylze bolşoviig josoor temecekiin naidabari tanda eke bainabdi.

Socialiis talmain erkim udaarniguuc—kolkoozniguudiigi kuralda erkim kolkoozniigiigi ba kolkoozigi şignakiin tula nege gyiced byndkenei ulaan bulan ba 12 paar savaki gutal beleglenebdi—geed dyygebe.

***

Tyryylegçees nek. Soveelijevta yge egebe—(kabaanii rajoonii Jer baanoviin nerenzitei kolkooziin udaarnig)

Soveelijev. Kolkooz dotoroo 280 tukai amin ba baç, tedenees kece meriin kycetei kynyyd 147 kyn. Bide 1934 onii kabar 334 gaa tarilga kike tesebteibdi. Enyynees gacana 19 gaa eldeb ogoroodiin tarilga tarikabdi.

506 ceentnir yresenii tariaan cem ba guulagdaza ceberlegdesen, basa 50 ceentnir Stakovoi zasa baiguulsan di. 67 tologoi kedel menge moridtoi begeed tedenii dundaas deeşe targan. Tarilgiin maşiina zebsegyyd cem belen ba zasabarilagdasan, tarilgiin 3 brigaa. da ba guulza mond zebsegyyd, maşinaruudiigi tedende daalgaza tuşaasamdi.

Tarilgaa bogonikon bolzorcoo erkim sainar çanartaigaar engergeke geze uridaa katuu zorilgo tabiaabdi

***

Kolotiilinaa. (Kiaagtaas) Bi, 1931 onii maarta saraas koişo kolkooziin sy tavaariin feermiin daagça kedelmerilneb. Ankan yseg biçegç medekegyi karankui munkag jabasanaa, karin menee baga zerge juma tukailaka bolzo bainab.

Minii feemede 117 tologoi eberte mal, 300 koni jamaad bii Ene ziliin tel atalgada aegeç narai mal ykesen ygei ba enyynees koişoç ykyylkegyib.

Aduu maluud dulaan bairaar ba kocloor gyiced kangaltatai. Minii feemede kamta 24 kyn azal ladag. Feermiin kedelmeriçed bol eesediigee udaarnigta sonoskozo eesediin kyce çadalaar 42 gaa tarilga kiike ba ebesee eesedee cabçakaar ujalgalsan. Kolkooz bol manda 50 ceentnir yrese egee, tarilgada maşiina zebsegyyd ba unaa g. m. byrin teges belen.

***

Mantyyrov. (Tynken) Manai kolkooz 1934 onii kabar 235 gaa tarilga kiike tesebtei begeed. tyyncee belen bolson baina gebel 367,6 ceentnir yresenii tariaa tasalza ceberleed kadagalsan, 20 plyygyyd cem zasagdasan ba 100 moriotoi tula teden jasalal targan kycetei baina.

Bide tarilgaa 9 edeite dyyrgeke tesebteibdi. Caaşaa malazal tuka kelebel 16 gyyu. 40 ynieen, 40 koni jamaan teleke begeed, tedenii teliigi ton sain abkiin beled ketei ba abçaç çadaka bezebdii

***

Sadoovski (koriiin aimagiin Staalinii neremzete kolkoozoos). Bide udaarniguud ba kolkozniguud bol ende kuraldaz baikadaa byteecen kedelmeriee şalgan yzeze caaşaa juu kiikiigi sanaaçalza aainabdi.

Jeree eeriin kolkooz deere togtozo kelke bol manai kolkooz enyynii urida jike muu kedelmeri ze baisan Maliin korolto jike baisan 1932 ondo kolkozniguud aza lta ede te arai geze 800 graam ta riaa abça baisan jum T in menee ondoo boloodaa Bide sain kedelmerilze ekilsen bainabdi. Ene zilde kolkozniguud bol aza ta eder te 2,5 kilo tariaa abasan baina,

Tarilgadaa belen yresen baiguulagdaza ceberlegdsen maşina zebsegyyd zasagdaan brigaadanuud baiguulagdasan ligeed baikada 1934 onii kabarin tariliigi cag bolzortoni amzaltatai dyygekebdi geze naidabari eke bainab.

**

Sogtoojev (Selengiin Staalinii neremzete komuunaas) Nek Raazumoviin iledkel sonosood baikadaa tonç ile bolood baina gebel bidenii gol zorilgo bol kabariin tarilga gi amzaltatai dyygeke ba malaja ii gi bolşoviig josoor eskeke bolnabdi.

Minii sanakada manai kolkooz enyynees urigşa muu kedelmeril ze baisan bainadaa. Odoo biden bol ene kural deere san sain yge nyydiigi kelenebdi tiimede biden ene kelesen ygedee ezen bolko josotoibdi Manai komuuna 1930 gaa tarilga kiike begeed cem belen Gaa byrees 10 ceentnir orooso kuriaaka 12 eder tarilgaa ecesleke —manai gol zorilgo

(Dogdome Bartaanovaagiin Somsoonovaagiin ba busadiin kelesen ygenyyd udaadaki dugaarta garaka)

B-Mongoliin ba Zyyn Sibiriin kamag bykii eregtei emegtei kolkoozniguudta zoruulsan kendete bçegiigi negen dugaar absani syylde neker Jervaanov ecesleliin gee ygeiigi keleed kuraliin zasidaani kaaba.

Mengen sangiin kampaanida oiriin cagaa eris kubilalta kiike

Mengen sangiin kampaanida uçarsan buzagai tasaldaliigi darui usadkaka josofoi

Ene eder tolilogdasan B.Mongol respyyblikiigi aradiin komisaarnariin togtooliigi kedeegiin azalçad niitede saitar nebteryylen oilguulza, mengen sangiin kampaaniin buzagai tasaldaliigi darui usadkaka çukala ujalga men.

San zasiin aikomaadiin too medeenii keltesiin syyliin medeegeer, respyyblike deere 1934 onii ekin kvaartaliin zeeri elsyylgiin teseb araikan 54,9% gyicedkegdesen baina.

Uul bolson tasaldaliin şaltagaani, arad zondo mengengyi deerees bolbo gekiin uçar ygei, imagta zeeri elsyylke keregni cişookogyi oportunizmiin jabadalaas bolbo.

BK(b) Oamiin XVII dugaar kuralda nek. Staaliin „mengigi soveed zasag eeriingee garta abça, socializmiin aşag tusada taaruulza niiyylsen byrzynenii ekonoomikiin zebseg gedegiigi oilgodoggyi çuud bol marksizmaas tenger gazar kojor mete kolo",geze kelsen bodoto deere manai respyyblikiin mengen sangiigi erkilegçednii dunda keteisen baina gebei aldauugyi.

Z şeelebel, Agiin aimagiin Budalanii, Cagaan Uuliin ba Dulдar giin somsolsoveeduud 1934 onii janvaariin negenees maartiin 9 kyiter negeç menge kuriaagaagyi, oportunistanuudiin suuza baika daul aimagiin san zasiin keltes jamarç kemzee abaagyi baika jum.

Koito Agiin somonii soveed 1930-31 onuudta gazariin eskemze engergekiin telee geze, koito Agiin gazariin belgemees kedenmiingan teker g kuriiagdaad cokon jamar garşada orosonii elerkeigyi.

Tere yjiin somsoveediin mengen toocoonii kereg şalgaltagyi baikan tukai B Mongoliin „Ynen" sonino ene ziliin janvaari sarada tolilogdasan begeed, enyyn tus aimagiin emkiees jamarç kemzee abtaagyi.

Basa Koriiin aimagiin Çisaaniin somonii soveed 1934 onii ekin kvaartaliin mengen sangiin tesebiigi 10% gyicedkeze, somsveediin mengen sangiigi barigça Nagailiin gedegni tesebee geegeed suuki ba 1930 onoos menee kyrter som-

soveediin mengenii şalgaltagyi baika jum.

Enyyn tukai aimagiin san zasiin keltesees kemzee abtaagyi baidag

Ede metiin zişeenyyd olon begeed, deere zaagdasanaas cokom ile soveed tekeligiin telee temeceke keregni zendee byteke zamaar jabana şuu.

Azalçadaas mengen zeeri elsyylketei kamta tyyniigi cokom bariaar imagta bagcaagiin josoor kar şalka tyryyş in ujalga baina.

Ilangajaa sain duranai telberinyydiigi elsyylke kedelmeri jikeer gegdesen, ene uçarni bol niitiin dunda nebtereliin kedelmeriin sulaas bolno.

Caaşaa, aimagiin nam komsomooliin ba soveediin emkinyyd deereki tasaldaliigi usadkakiin telee odoo çanga daiçalalgaigi jabuulka josotoi. Kerbee maarta sara dotoroo bodoto amzaltiigi kuze çadaagyi emkinyydte mengenii repreesiigi katuu kemzee abka ujalga bolno.

Mengen sangiin tesebiin 1934 onii ekin kvaartaliin gyicedkel

Maartiin 15 nii medeegeer

Aimaguud ba rajoonuud	tesebiin gyicedkel proceentoor
Agiin	32,7
Zakaaminii	11,0
Kiaagtiin	34,0
M. Şiberiin	30,6
Selengiin	53,7
Tynkenii	43,5
Alariin	30,4
Bookon	33,6
Bauntiin	26,6
Jaruuniin	29,2
Kabaanskiin	40,6
Tarbagatain	26,3
Koriiin	52,8
Ekired Bal'gaadiin	65,1
Deede Ydiin	51,5
Miisovskiin	75,7
Tebiin emkinyyd	67,2
Kamta	54,9

Buriaad Mongoliin Avtonoomito socialiis soveed respyyblikiin aradiin komisaarnariin soveediin togtool.

Mengen zeeri elsyylke tesebiin 1934 onii ekin kvaartaliin gyicedkel tukai san zasiin arkomaadiin iledkel (ulasiin baankiin 15 maarta medeegeer) sonosood, sojol bolbosoroliin tatari, olzoboriin naloog, menge neecelelge, abligaaciin telberinyydiin ali tukai uruulagdaza baisaniigi tus byri aimag rajoonuudaar ilgabarilan zebleed AKS-iin togtookoni.

1.Kedeegiin azalçadaas zeeri elsyylke, sojol bolbosoroliin tatari abligaaciin telberi, menge neecelelgiin tesebiigi tasalduulsan ba kemzee abaagyi somsel soveeduud kecee azalçadaas el yysen zeeniigi ulasiin baankada uruulagyi tula, Bookonii, Tarbagatiin ba Zakaaminii aimaguudiigi zaagdasan telberinyydiin teseb gyicedketerni uul aimaguudiigi bagcaata mengenees kangaka jabadaliigi zogsookiigi san zasiin arkomaadta duradkaka ba tede aimaguudiigi kara sambarta oruulaka.

2. Sojol bolbosoroliin tatari, abligaaciin telberinyydiin daabari tesebee tuiliin sulaar gyicedkesenii telee, Kiaagtiin, Tynkenii Agiin ba Jaruuniin aimaguudiigi kara sambarta orogçodiin orolog çod bolgoko ba mengenii represe tukai uridçalan sanuulka.

Zeeri elsyylkiin toocoogi nariaar kyrgedeg ygein tula Bookonii aimagiin san zasiin keltesiigi daagça Z laajev ba M Şiberiin Sanzacerenii gegçedte dongodolgo sonoskoko.

Aimagiin san zasiin keltesiigi ba zeeri elsyylkiin toocoogi nariilan gargaza ilgeke jabadaliigi kiuaagyi baisaniigi Bookonii aimagiin gyicedkeke komiteediin tyryy nek. Bujantiin ba M Şiberiin nek Troolkoviin gegçedte zaaka

4. Dancaar abtaan mengenii orolgiin ergiltiigi ba mengenii dancanuudiin ergiltiin tyrgedke ke tukaie eeriingee bejeer ede byri şalgaza baikiigi aimaguudiin baankiin erkilegçediigi ujalgaikigi, ulasiin baankiin erkilegçe nek. Jankoovskiinda duradkaka.

Somonii soveeduudaas baankada damzuulgaar jabisan ezegyi mengenii ilgeltenyydiigi abkagyi tus aimaguudiin prokuroriin keltesyydte zaabari ykigi BSYS-iin nadalgata nek. Kyzimiinde duradkaka.

5. Somonii soveeduudiar kuriaagdasan mengiigi tyrgeer tuçaaka begeed, udaan bariçadiigi kariuucalgada kabaaduulniigi aimag rajoonuudiin gyicedkeke komiteeduudiin ba somseli soveeduudiin tyryylegçadiin niuuriin kariuucalgada duradkaka.

Zeeri elsyylke tesebiin gyicedkeliigi tasalduulsan somseli soveeduudta mengenii repreese abkiigi aimag rajoonuudiin gyicedkomuudigi ujalgalka.

6 Sojol bolbosoroliin tatariigi zurgaan byriin gurbalzantai zebçen bolzoroos uridçalan uruulaza dyyrgkiigi ulasiin emkinyydte ba yildeberiin oronuudta saişaan duradkaka.

7 Somonii soveeduudiin, mengen zeeri ulasiin baankada uruulka dyrçeliin kangaltatai kemzee, neked Jankoovskiin ba kyzminiigi kabaaduulan zokiookiigi nek. Teliinde daalgaza, zokioson kemzeegiin karaagi maartiin 25 da AKS iin batalgada tabika.

8. Zeeri elsyylgiin jabaciigi tusbyri rajoonuudiin geegdeseniigi tyrgeer zasaka ba rajoonuudta odiratiiboor ketelberiee çangadkakiigi san zasiin arkomaadta duradkaka.

Aradiin komisariaadiin soveediin tyryylegçiin orologça Daniilov.

AKS iin keregni erkilegça Goloboçoov.

Dugaar 1429

1934 onii maartiin 21 nii eder.

Mengen sangiin kampaaniiin froontodo uridlan jabagçadaas zişee abagtii.

Aga Mogoitiin somonii soveed 1934 onii ekin kavaartaliin mengen sangiin kampaaniin tesebee 92% dyyrgeze, aimagiin gyicedkeke komiteediin prizidiymees ulaan tug ababa. Enyvnii udaalan Konkeiin somonii soveed 80% tesebee gyicedkebe. Enyynçelen bişe somonii soveeduud kedelmeriee çankagtii

Cerenil.